

Izhaja vsako soboto ob 6. uri zvečer.

Prodaja se v tistih tržakih tobakarnah kakor „Edinost“ po 2 kr. odtis.

Naročniki „Edinosti“ dobivajo to prilogo vse leto, ako priložijo naročnini za „Edinost“ še 1 gld.

NOVIČAR

Cene oglasov v „Novičarju“: za pet-krstico 8 kr., za naslove z dobelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obsegalo navadnih vrstic. Poslana, javna zahvale, osmrtnice in domači oglasi, po pogodbi.

Frankovana pisma in rokopise je pošiljati vredništvu „Edinosti“. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Ne ponižujmo se sami!

Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti — tako pravi slovenski pesnik.

Pesniki so mnogokrat proroki, ki se svojim proroškim duhom vidijo jasneje v bodočnost, kakor najprefriganjši diplomati, politiki in učenjaki. In ne le v prihodnost vidi razsvetljeno oko pesnikovo, ampak tudi stvari okoli sebe vidi mnogokrat jasneje, kakor jih vidimo mi navadni ljudje.

In tako se prigodi prav pogosto, da nam pesnik v par verzih, v par besedah napiše veliko resnico, katere izreči ne bi mogel najgostobesednejši govornik.

Tako veliko in večno resnico, veljavno za posamične ljudi, kakor tudi za cele narode, izrekel je naš slavni pesnik slovenski z besedami: *Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.*

Kaj je povedano tu? Kaj družega, nego da moramo biti ponosni na to, kar smo, kar znamo in kar imamo! Zaničevati ne smemo samih sebe. Sami sebe zaničujemo, ako ne umemo ceniti tega, kar znamo in moremo, ako sami krčimo ceno svojih zmožnostij nasproti tujcem. Tako poniževanje samega sebe je velik greh, a ta greh je zelo razširjen — prosimo, ne zamerite, da vam povemo resnico — mej našimi okoličani. Dan na dan in pri vsakem koraku se lahko prepričamo, kako prepovonižni, prepohlevni in skoro bi rekli hlapčevski so nekateri okoličani nasproti drugorodnim tujcem! Kakor hitro pridejo v dotiko s tujcem ali s drugorodcem — osobito pa, če je poslednji lepo oblečen, če je „gospod“ — pozabi naš okoličan le prerad na samega sebe, svoj rod in svojo zemljo in misli le na tujca.

Tako postopanje ni častno, kajti postavlja v zelo čuden svet ves naš narodni temperament, tako, da si mora misliti tujec: rod ta nima nikake zavesti in nikakega moštva! Ni čuda potem, da jim raste pogum v njih borbi proti našemu obstanku, tem bolj, ker jim je dobro znana resnica, da je kaj lahko podjarmiti tudi velike narode, ako nimajo v sebi samozavesti in moštva. Toda prosimo vas, da nas ne razumete napačno! S tem nismo nikakor hoteli reči, da bodimo osorni, neuljudni ali celo surovi nasproti tujcem. Tega ne, kajti tudi to bi bila velika napaka.

Kar zahtevamo, je le to, da se iznebimo tistega sramotnega klečeplazenja nasproti tujcem. Kajti se suženjskim klečeplazenjem si ne pridobimo nikdar spoštovanja! In kaj je mož, kaj je družina, kaj je občina in kaj je ves narod, ako ne uživa spoštovanja pred svetom? Le nikar pozabiti, da človeka, ki povsodi po hlapčevski uklanja tilnik svoj, pač izkoristujejo tujci, a spoštujejo ga ne nikdar! Še zaničujejo ga in zasmehujejo, kar nam dokazuje psovka, s katero obsipljejo dan na dan nas preponižne in prepohlevne Slovence — psovka: *ščiavi, sužnji!* A ta psovka ne leti le na nas odločne narodnjake, boreče se za pravice naroda slovenskega — ter odkrite nasprotnike zatiralcev našega življa — ampak tudi na tiste, ki v svoji nemožnosti podstavljajo svoj hrbet, da ob njem leze kvišku — nasprotnik. Kako plačilo je torej našim veterinjkom in breznačajnežem? Žalostno je to plačilo — zasmeh in zaničevanje.

Prihodnjič hočemo navesti par vzgledov, kdaj in kako se kažejo naši ljudje preskromne in prepohlevne.

NOVIČAR

Nadvojvoda Fran Ferdinand došel je na svojem svetovnem potovanju v Honkong.

Naš vojni minister je nevarno obolel, tako, da se je bati najhujšega.

Strosmajer in Starčević sta zapustila krapinske toplice; slovo med njima bilo je presrčno. Starčevića so pri dohodu v Zagreb viharno pozdravljali.

Lev XIII. in njega nečak grof Kamil Pecci sešla sta se dne 14. t. m. v vaticanu po preteku več let. Na ukaz Leva XIII. moral se je omenjeni njega nečak se svojo ženo izseliti v Ameriko radi — upravljivosti. Sedaj pa je sv. Oče privolil, da se grof Pecci zopet povrne v domovino. In tako sta se sešla zopet. Grof Pecci je solzami v očeh prosil odpuščenja, katero je tudi dobil.

Osebnosti. Gosp. Andrej Jeglič, sin deželnega računarja, imenovan je c. kr. sodnim pristavom v Tolminu.

Gosp. Josip Sauli, kancelist v Kanalu, premeščen je k okrožnem sodišču v Gorico.

Gosp. dr. Dragotin Treo napravil je v Gradcu odvetniški izpit z odličnim uspehom. Častitamo!

Velež. g. dr. Anton Gregorič, državni in deželni poslanec, odšel je menda danes v Karlove vane popolnjevati svoje ozdravljenje.

Čast. g. J. Primožič, kapelan v Kobaridu, imenovan je za vikarija v Logu; na njegovo mesto pride čast. gosp. Ivan Leban.

Občinski svet tržaški imel je v četrtak zvečer tajno sejo, v kateri so bile imenovane in premeščene razne učiteljske sile. Med ostalim premeščen je čitelj Franc Sovig iz Škednja v Rojan; na njegovo mesto pride na italijansko paralelko švedenske občinske ljudske šole Leonhard Steffanelli pod pogojem, da položi v teku jednega leta izpit iz nemščine kot učnim predmetom.

Občinski svetovalec Venezian jim je račun pokvaril. Kakor je znano, so naši očetje na magistratu hoteli ustanoviti novo mesto pristava javnih nasadov, češ, da je znani g. Tomine preobložen z delom. S to službico bi bilo združenih 650 gld. plače in 100 gld. voznih stroškov. Za to službo kandidira pa stareji sin g. Raškovića, oni, ki je imel že neprilike radi navdušenosti za bližnje kraljestvo.

Zdaj je brezplačen uradnik pri avstrijskem, od vlade dobro podpiranem društvu „Societa agraria“. Ker pa fant nima nikakih šol — bil je v 2. ali 3. šoli — so ga gospoda hoteli kar tako tiho potakniti v službico. Zato smo zahvalni svetovalcu Venezianu, da je zahteval kvalifikcijo. Radovedni smo, kako se gospoda izvijo iz te zagate. Še nekaj moramo omeniti. Zlobni ljudje trde namreč, da gosp. nadzornik javnih nasadov rad spi do pozne ure, a sedaj naj bi še dobil adjunkta. Da je g. Venezian zahteval sposobnosti, je pač potreba, kajti nadzornik Tomine je bil učitelj na glasovirju, drugi uradnik

je bil mizar, a novi namenjeni adjunkt je tudi brez vsake kmetijske šole. In tako gre naprej od prvega do zadnjega. X.

Iz spodnje okolice se nam piše: Ob priliki procesije v Rojanu v nedeljo dne 16. t. m. obesil je neki domačin na Greti nad uhod do jednega oltarja venec, spleten od raznega zelenja in cvetic in se slovenskim napisom. Nekemu Gretarju pa ni menda po volji napis v jeziku lastne mu matere, kajti odtrgal je venec, namenjen edino v božjo čast, ter ga nesel v poznano Križmanovo krčmo na Greti. Tu so uganjali prijatelji tega vrlega Gretarskega junaka (l'eroe di Greta) z omenjenim vencom razne neslane burke. Junak, katerega menda ne kaže na potomstvo Rimljanov, pa ni bil zadovoljen le z odstranjenjem venca, ampak pretepal je še po vrhu sina onega domačina na Greti, ki je razobesil venec, tako, da se bode moral zagovarjati pred sodiščem. Kajti zdelnik je preiskal fantiča in napravil splošno telesnega poškodovanja.

Taka je torej tista „kultura“, koja prejema razni gretarski odpadniki od svojih „bratov Italijanov“. Te Gretarje privoščimo prav od srca „bratom Italijanom“, a naše ljudstvo, ki se zaveda svoje narodnosti, obsoja najodločneje tako pečenje.

Našim odpadnikom pa bi svetovali, da se — predno skočijo v naročje bratov Italijanov onkraj Adrije — priuče pristni italijansčini, kajti „bratje“ gotovo ne bodo zadovoljni, ako bodo čuli n. pr.: „La pesterna, che spetta la mlekarca“.

Utok proti razširjenju italijanskih šol v Gorici ušlo je več davkoplačevalcev. Mestni zastop Goriški nameraval je namreč razširiti nekatere sedanje ital. ljudske šole ter ustanoviti še jedno novo deklislo šolo. Pritoževalci se se sklicujejo na to, da obiskovanje ljudskih šol ni v nijednem okraju tako slabo kakor ravno v Gorici, tako, da na vsako učno moč ne pride niti 40 otrok. Nadalje naglašajo, da mesto ne stori čisto nič za tiste otroke, ki ne govore jezika, na magistratu navadnega. Glede na te otroke, izgovarja se mesto, da ni denarja, a sedaj hoče razširati in snovati nove šole, kjer ni potreba — za laške otroke. Ta utok je podpisal tudi g. grof Coronini (menda Alfred?)

Stotinka, stotinka. Ko sem nasvetoval pred letom v „Edinosti“, naj bi se imenoval stoteri del novega denarja (krone) „stotinka“, oglasilo se je zatem v tej zadevi več gg. v „Edinosti“. — Nekateri so hoteli „stotino“, drugi „stotejko“, tretji „brončič“ itd. Več dopisnikov se je pa oglasilo tudi za „stotinko“ — in videlo se je koj, da ta najbolj ugaja, saj tu kajšnjemu ljudstvu. — Od tedaj se je je ponajveč posluževalo tudi sl. uredništvo „Edinosti“ in „Naše Sloge“. — Stotinko sem nasvetoval vedoč, da imenuje tudi bratski nam narod na Balkanskem polotoku stoteri del svojega „lava“ enako. Stotinka se mi je zdela „vseslovenska“ — a „vinar“ in „belič“ le slovenska. Čemu bi ne imenovali torej vsaj stoteri del krone tako, da bi umeli vsi Slovani? — Ako ima že bratski slovanski rod stotinko, čemu si je ne bi mi izposodili?

Branilec „stotinke“.

„Narodni dom“ v Ljubljani. Delo se prične še letos. Letos se ogradi namreč prostor in se prične s kopanjem tal.

Narodna čitalnica v Kamniku slavila bode jutri petindvajsetletnico svojega obstanka.

V trgovinski zbornici Praški stavlja je Breznovsky predlog, naj zbornica z vsemi oblastvi dopisuje izključno češki.

Iz Belega grada poročajo, da radikalni klub pritiska na vlado, naj bi dala zapreti obtožena bivša liberalna ministra Avakumoviča in Ribarca. Mogoče je, da vlada ustreže tej zahtevi.

Toča je pobila okolo Gradiške. Po nekaterih vinogradih je potokla polovico, a po nekaterih celo 2 tretjini pridelka.

Nove poštno znamke. Finančno ravnateljstvo objavlja, da pridejo v kratkem v splošno rabo nove poštno znamke za pisma (marke), tiskane letos. Te znamke treba bode jako malo pomočiti, da se jih prilepi, kajti drugače odmoči se jako fini lep in znamka ni več za rabo. — Toraj štediti z vodo!

V Kobaridu bo v ponedeljek 24. t. m. popoldne „pri Žganu“ občni zbor tamošnje podružnice sv. Cirila in Metoda. Dnevni red določen je v pravilih. Vabljeni so udje in prijatelji društva. (To vest poslalo nam je ured. „Soče“, ki jo je prepoznalo dobilo za svoj list.)

Bog ve, če je res? Iz Berolina dohajajo vesti, da je vlada naročila šolskim nadzornikom v poljskih krajih, naj poročajo, kako in v koliki meri bi kazalo uvesti poljščino kot učni jezik v poljske ljudske šole.

Nepoznan človekoljub daroval je dne 20. tega m. tržaškemu županstvu svoto 11.000 gld. v dobrodelen namen. Po odbitku davka na dedščino ostane še znatna svota. 9900 gld., katera se ima razdeliti tako-le: Ubožnici 3600 gld., zavodu za zapuščene dečke 1000 gld., sirotišču pri sv. Jožefu, pomorskemu zdravnišču, bolnici „Elisabetinum“, „Albertinium“ in „Detinskim jaslicam“ pa po 900 gld.

V Zagrebu kanijo osnovati tovarno sladkarja, katera bi bila prva te vrste v vsej Hrvatski in Slavoniji. Deluje se tudi o tem, da se zgradi tovarna papirja na mestu sedanjega parnega mlina poleg kolodvora. Na čelu tem obrtnim podvzetjem stoji vitez Pongratz in bratje Turkovići iz Karlovca, mladi, bogati in jako delavni ljudje. — Pretekle srede odprla se je njih velika pivarna v Zagrebu, katero je prvi dan obiskalo do 6000 ljudi, katerim se je iztočilo do 30.000 kozarcev piva.

Mohamedansk jurist. „Hlas Naroda“ poroča z Dunaja, da je pretekli ponedeljek na tamošnjem vseučilišču dovršil pravne študije mohamedanec Kamil Karamehmedović iz Trebinja ter takoj vstopil v sodnijsko službo pri bosansko-hercegovski vladi. To je prvi mohamedanec iz zasedenih pokrajin, ki je dovršil juridične nauke na Dunaju.

Truplo ruskega polkovnika Paličina, padšega v letu 1849, ki je bilo pokopano v Munkaču, na Ogrskem, izkopali so dne 15. julija v navzočnosti vojaških oblasti avstrijskih in vojaškega atašea ruskega, Veronina. Truplo so prepeljali na Rusko. Pri slavnostnem obedu napivalo se je avstrijskemu in ruskemu cesarju.

Goriška mestna uprava imela je v preteklem letu 24.000 gld. prebitka. Od teh določenih je 17.000 za pokritje primanjkljaja preteklih let.

Sempaski tabor. Dne 18. okt. t. l. bo 25 let, od kar se je vršil znameniti šempaski tabor, ki je bil velikega pomena v našem narodnem življenju na Goriškem. Odbor političkega društva „Sloga“ v Gorici sklenil je v seji 17. t. m. skrbeti za to, da se bo 25letnica slovesno praznovala zadnjo nedeljo septembra na prostoru nekdanjega taborja. — Izborna misel! Naj bi se dostojno izvršila!

Opojne pijače na Francoskem. Čeprav se prebivalstvo v francoski republiki v zadnjih štiridesetih letih ni pomnožilo skoraj nič, povečala se je poraba opojnih alkoholičnih pijač. V zadnjih 40 letih se je popilo trikrat toliko alkoholičnih tekočin nego v predhodnih štiridesetih letih. Dočim je ves konsum v l. 1850 znašal 385.000 hektolitrov ali 1.46 litra na glavo, narasel je isti l. 1869 na 1.008.750 hektolitrov, oziroma 2.63 litra na osebo. To število je še zmirom raslo ter doseglo leta 1891 celo 1.669.184 hektolitrov ali 4.40 na osebo. Posebno je narasel konsum od l. 1888 sem, namreč za 67.000 hektolitrov na leto.

Največja morska globočina je v južno-atlantskem oceanu med otokom Tristan d'Acunha in izlivom reke Rio de la Plata. Zmerili so tu globočino ter našli, da ista znaša 40.236 stopenj ali 8³/₄ angleških milj. Ta globočina je za 17.000 stopenj večja nego visočina najvišjega hriba na svetu. V severoatlantskem oceanu, južno od Naufundlandije so zmerili 27.480 stopenj morske globočine, a globočine od 34.000 stopenj ali 6¹/₂ angleških milj so se zmerile blizu otokov Vermuda.

Jurij Kritikos, znani grški mladenič, ki je preteklega tedna ustrelil nadporočnika Ledenika, ozdravil je popolnoma od svoje rane na glavi, kojo mu je prizadela častnikova sablja.

Švedska jela je varčiti. Iz Kristijanije brzojavljajo dne 21. t. m., da je „Storthing“ (državni zbor) znižal za 80.000 kron kraljevske civilno listo in za 50.000 kron apanažo kraljevičev.

Zopet sleparstvo pri narodni banki v Rimu. Komf neke banke Rimske predložil je pri blagajni narodne banke v Rimu jeden ček, glaseči na 45.000 lir, kojega so tudi izplačali brez obotavljanja. Pozneje pa so se le spoznali, da je ček ponarejen. Slepar je odnesel pete.

Ponarejalec denarja. V Korminu so zasačili nekega tihotapea imenom Toddone, ker je izdajal ponarejene petdesetake. Negov tovariš, pri kojem so videli 17 tacih ponarejenih petdesetakov, je zbežal.

Trojčki. Kmetica Ana Bosija iz Opaticje pri Ludbregu povila je l. t. m. trojčke, dva dečka in eno deklico, ki so vsi živi in zdravi. Krstila jih je na imena Marija, Ciril, Metod.

V Gorici bil je obsojen 45letni kmet Anton Muravec na 6 tednov zapora, ker so našli pri njem 78 kapsljev dinamita.

V Livornu napadli so najeti morilci z bodali grškega arkimandrita Frudapkisa Melkizedeka. Prelat je težko ranjen.

Rumena mrzlica razsaja grozovito v Santosu (Brazilija). Umrlo je na tej kužni bolezni že na tisoče oseb, tako, da sta promet in trgovina skoraj ustavljena. To se bode izvestno občutilo tudi v Evropi, kajti Santos izvaža ogromno veliko kave. — V pristaniščih nahaja se 45 ladij brez mornarjev, a 25 ladij je brez poveljnikov, kateri so ali oboleli, ali umrli.

Kolesarji v armadi Francoski. Francoska vlada jako pospešuje kolesarstvo in je izdala v ta namen posebne službene predpise. Pri velikih vajah so se namreč Francozje prepričali, da bi mogli kolesarji mnogo koristiti v času vojske, istotako bi se dali upotrebiti kot „ordonance“ mej posamičnimi garnizijami. Francoski predpisi zahtevajo, da morajo kolesarji, stoječi v službi pri konjici in pri generalnem štabu, preleteti najmanj 90 kilometrov v manj nego 6 urah; pri vseh drugih vojskinih oddelkih pa 48 kilometrov v manj nego

4 urah. Tako je tudi že določena posebna uniforma za kolesarje v francoski armadi. Kot orožje dobe kolesarji samokres z 18 patroni. V času mobilizacije morajo kolesarji seboj prinesiti svoja kolesa, kakor tudi posamične dele za nadomeščevanje.

Homerjeva Troja. Iz Aten javljajo „Standardu“, da je ravnatelj nemškega arheološkega društva v Atenah, Dorpfeld, našel v Hassarliku (Mala Azija) razvaline prave Homerjeve Troje. Izkopal je nekaj poslopij in del mestnega ozidja, katero je neverjetno debelo. — Izkopavanje nadaljuje se na stroške nemške vlade.

Artur Siski, oni ubogi otrok, kateri je padel v četrtek raz okno neke hiše v ulici Crosada — kakor poročamo v današnji „Edinosti“ — umrl je včeraj v bolnici.

Prebivalstvo Bolgarske. Najnovejša statistika o prebivalstvu Bolgarske kaže, da šteje kneževina 3.304.490 duš. Od leta 1888. sem pomnožilo se je prebivalstvo za 151.087 duš, kar odgovarja 4% v 5 letih.

Židje v Avstro-Ogerski. Zadnja statistika kaže, da imamo v Cislitaviji 1.143.305 židov. Od teh živi v Galiciji 772.213, v Dolnji Avstriji 128.729, na Češkem 94.179, v Bukovini 82.717, na Moravskem 45.324, v Šleziji 10.042 itd. (Koliko jih je v nas, o tem govoriča molči). V Translitaviji je 725.222 židov, od katerih je na Hrvaškem 17.621, na Reki 589. Pomnožili so se v toku 10 let za 80.908, v 40 letih za 356.697 duš. — Na Ogerskem množje se strahovito. V Pešti bilo jih je 1890. leta 103.317, danes jih je naravno mnogo večje število. Na Dunaju živi 158.490 židov. Po tem izkazu je v Pešti sleherni peteri stanovnik žid, na Dunaji pa vsaki trinajsti. V Černovicu, Lvovu in Krakovem pa je celo vsaki tretji prebivalec žid! — Po vsej Evropi raztresenih je 6.800.000 židov.

Kače v vshodnji Indiji. Nek angleški zdravniški časopis poroča na podlagi uradnih podatkov, da je l. 1890 v Indiji umrlo 23.801 oseb deloma za kačjim pikom, deloma raztrganih po divji zverjadi. Leta 1891 jih je poginilo 24.300 na enak način. Večina jih je umrlo za kačjim pikom; in sicer jih za to strašno smrtjo umre okoli 21.000 na leto. Angleška vlada si močno prizadeva, da bi pokončila to nevarno gollazen, a ovire jej dela kriva vera Indijancev, kateri obožujejo nekatere sorte teh kač ter ne pustje, da bi se pobijale. Rečeni časnik predlaga, naj bi se določila nagrada onemu, ki ubije kako teh kač. Najnevarnejša je kača Kobra, ki je prav navadna, in Ofijofag, ki je pa prav redka.

Samomori mej vojaki. Nemški list „Fraukf. Zeitg“ je izračunal nastopno: V Nemčiji pride na vsakih 100.000 mož 61 do 67 samomorov, v Italiji 40. Na Francoskem je razlika mej evropskimi in afričanskimi vojaki: mej prvimi pride na vsakih 100.000 mož samo 29 slučajev samouboja, mej afričanskimi pa do 63. V Belgiji 24 na 100.000. Na Angleškem 23, v Rusiji 20, v Spaniji 14. V Avstriji smo precej na žalostnem v tem pogledu. Kakor je izračunal omenjeni list pogine v Avstriji več vojakov po samoubojstvu nego vsled legarja (tifuza) v spodnjem telesu in pljučnice. Število samomorov raste od leta do leta. Dočim jih je prišlo v letu 1869. 85 na 100.000 mož, računati jih moramo za dobo zadnjih 6 let povprečno 131.

Na Angleškem se dogajajo samoubojstva večinoma mej starejšimi vojaki, v vseh drugih državah pa mej novinci. Največ vojakov se seveda ustrelji; drugi se potopijo ali obesijo. Največ samomorov se dogodi v mesecih juniju in juliju, najmanj v januarju.

Upljiv gozda na število prebivalstva. Na Francoskem so na podlagi statističkih števil opazovali, kakšen upljiv ima iztrebljevanje gozdov na množino prebivalstva. Trideset okrajev ali departementov,

v katerih so gozdove celoma iztrebili, zgubilo je od zadnjega ljudskega štetja l. 1886 sem preko 80.000 prebivalcev.

Lehko se skoraj trdi, da je naravni zakon sledeči: ako se obljudijo ravani in doline, morajo biti okolu stoječi hribi kriti z gozdi. Kajti ako je hrib gol, odprta je pod hudournikom, kateri dró v doline noseč seboj obdelano zemljo, rujoč drevje in učinjajoč ogromno škodo.

Kmet, kateremu neplodna zemlja ne daje zadostne hrane, živi v uboštvi ali se izseluje. Sekanje gozdov je torej eden glavnih uzrokov izseljevanja. Vse one dežele v Aziji in Afriki, v katerih je človeška roka posekala gozdove, postale so prave pušče. Notranja Azija se znova naseljuje ne samo zato, ker gradi tamkaj Rusija železnico, temveč zato, ker ruska vlada tam mošnje kraje znova pogozduje. Na Francoskem prouzroče povodnji vsako leto do 85 milijonov škode. Ako bi bilo možno zopet zasaditi golo gorovje z gozdi, prihranilo bi se do 80 milijonov frankov, kar bi zadoščevalo za prehranitev kacic 100.000 kmetijskih družin, koje sicer propadejo gmotno.

Lonec zlata.

Spisal Jadranski.

Ko je vrag potoval po svetu, popustil je na cesti lonec zlata, katerega je našel nek lakomnik. Tega je zadela kap od samega veselja in je nagloma umrl.

Lakomnikov jedini dedič bil je neki oderuh, ki je neutrudno skupljal premoženje iz visocih obresti, zatiral uboge kmete ter jih spravljal na beraško palico, ali pa jih tiral v sužnost, da so mu morali delati na roboti.

Po njegovi smrti podedoval je lonec zlata njegov sin: najhujši skopuh, kar jih je bilo kedaj na svetu. Žlice mrzle vode bi ne bil privoščil svojemu bližniku, akoprem bi ga bil gledal umirati pred seboj od žeje.

Ta skopuh zakopal je lonec zlata v vinogradu necega poštenega kmeta, češ, da mu poslednji dolguje na obrestih, pa da si tako kmalu prisvoji vinograd njegov potem javne dražbe. A tudi skopuh je poginil in pošten kmetič je necega dne izkopal lonec zlata, ter ga privlekel izpod zemlje na beli dan. Skrbno ga je shranil ali kaj pomaga, prišli so nočni tatovi ter mu ga ukradli in odnesli daleč daleč v neko jamo, kder so se skrivali in podtkali, da bi jih ne dosegla roka-kaznilka. Ko so pa včasih šli po svojih opravilih, puščali so doma necega lenuha, ki naj bi bil varoval lonec zlata. A lenuh ni drugega delal, nego posedal, polegal, se pretezal in spal.

Okradeni kmetič pa je ostavil svoj vinograd in svoj dom ter šel po svetu zasledovat tatove in otet ukradeno mu blago. — Mnogo vode je poteklo v morje napreden je zasledil pot do zaklada v jamo, kder so bivali tatovi. A naposled se mu je vender-le posrečilo priti do lonca zlata in oteti ukradeno mu blago, medtem ko so bili tatovi po svojih opravilih, in je lenuh pridno spal v jami. Vesel se je vrnil pošteni kmetič z otetim zakladom domov, ali kako nemilo bil je presenečen, ko je domov prišedši zapazil, da se v loncu ne nahaja več zlato, ampak črna žlindra. Ali je bil nagajivi škrat spremenil zlato v črno žlindro, ali so pa tatovi izpraznili lonec zlatom, in ga napolnili črno žlindro?

Najbolj je poštenega kmetiča zabolelo srce, ko je, zopet stopivši v svoj vinograd, videl, da so mu pomrle vse trte, medtem ko je on drl za zakladom po svetu, in da je namesto divnih mladik rastla tam velika trava, trnje in vsakovrstni osat.

Poprijel je zopet za motiko, ter z neumornim trudom začel zopet kopati in obdelovati svoj vinograd in Bog je blagoslovil njegov trud in delo njegovih rok ter ga bogato nadaril z obilnostjo pridelkov.

Ko je v poznih letih pripovedoval svojim vnukom, kako se mu je godilo z najdenim zakladom, opominjal jih je in svaril, naj nikar ne hropene po zakladih, ampak po blaženi motiki in lopati, po trudu in znoju. Bogastvo zlata in srebra — je dejal — ako je skupljeno po goljufljivih rokah skopuhov, oderuhov in lakomnikov brez postenega dela in znoja — je dedščina samega vraga, kateri ga poprej ali poslej spremeni v črno žlindro. — A kar so žuljave roke poštenega delavca pripravile, le-to tekne in nosi božji blagoslov v sebi. Vsak vinar ima za vsebino poleg kovine, cvenka in vidnega znamenja, ki mu ga je vtisnila država, še nekaj družega, kar se odteguje človeškim očem, nekaj nevidnega, nekaj, kar se tiče lastnikovega bistva. — Sredstvo, po katerem si ga je pridobil in lastnikov značaj, prehajata nekako v njegov denar, ter mu dajeta še le pravo notranjo vrednost. Poštenjakov groš je težak trd in okoren, pa ravno zato se rad ustavi v žepu in na kupu, a goljufov zlat je lahek kakor pero, ima noge in peruta, da hitro pobegne tako, uprav kakor njegov lastnik, lahkonožni goljuf. Krivično pridobljeni denar ima veliko žrelo, od tod pregovor: Jeden krivičen vinar sto pravičnih požre.

Zato se prej ali pozneje razmrvi in in zdrobi v prah zlato slepitelj, lakomnikov, skopuhov in oderuhov, a raste kot hmelj blagoslovljeno premoženje pridnega in poštenega kmeta.

S poštenim delom tedaj zaslužite in ohranite si lonec zlata, pa vam ga škrat ne spremeni v črno žlindro.

Smešnici.

Pod vislicami.

Rabelj je zategnil zločincu vrv okolu vratu. Hoteč ga potegniti gori na vislice, utrgala se je vrv in obsojenec je padel na tla. „Sto medvedov“ — zaklel je rabelj — „kaj tacega se mi ni še zgodilo v vsem mojem življenju“. — „Meni pa tudi ne!“ vskliknil je na to zločinec.

To mu pa že moramo verjeti.

Zagovoril se je.

— Prosim, sedite!

— Hvala lepa, sem ravnokar odsedel tri mesece.

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUSTVO

vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojanu pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato pre-

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 3)

pristopno zadružnikom in nezadružnikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu

(poprej Pertotovo)

10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senčnatim vrtom in dvomi dvoranami, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postržba za gorkimi in mrzlimi jedili.

Novi člani

se še vedno sprejemajo ob uradnih urah vsak četrtek od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104—5

Gostilna „Alla città di Graz“ Via Gep-pa št. 18 poleg kavarne „Universo“ priporoča se Slovenec v mestu in na deželi. — Točijo se izvrstna vina, in je izvrstna tudi kuhinja — Gostilna je odprta do polnoči. Z odličnim spoštovanjem Cl. JAKOB KUMAR

E. Šverljuga, brivec v **Stadon št. 1,** priporoča se slav. občinstvu za blagohotno obiskovanje. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanille v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno opresno mlako po 12 kr. liter nedosredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.